

Regional elevhälsoplan 2027–2030, utkast

Innehåll

Regional elevhälsoplan 2027–2030, utkast	1
1 Inledning	2
1.1 Centrala faktorer som påverkar välbefinnandet för studerande i området och servicebehovet	4
2 Elevhälsans helhet i Västra Nylands välfärdsområde	6
2.1 Generellt inriktad elevhälsa	8
2.2 Individuellt inriktad elevhälsa	9
2.3 Rätt till elevhälsotjänster	11
2.4 Tillgång till och tillgänglighet för elevhälsotjänster	12
3 Fokusområden och mål för den regionala elevhälsan för åren 2027–2030	13
4 Plan för samarbetet mellan välfärdsområdet och utbildningsanordnarna för att genomföra elevhälsosohelheten	16
4.1 Elevhälsans lagstadgade samarbetsgrupper	17
4.2 Annat samarbete och informationsutbyte	20
5 Bedömningar av det totala behovet av elevhälsotjänster och plan för resursfördelning	22
6 Åtgärder för att genomföra och följa upp den regionala elevhälsoplanen	24

1 Inledning

Elevhälsans helhet inom Västra Nylands välfärdsområde grundas på det gemensamma målet att säkerställa att varje barn, varje ungdom och varje vuxenstuderande har en lärmiljö som främjar välbefinnande och möjlighet till rättidigt stöd. Denna plan beskriver hur elevhälsotjänsterna anordnas samt elevhälsans samarbete med välfärdsområdet och utbildningsanordnarna. Planen innehåller också elevhälsans gemensamma fokusområden och mål som främjas gemensamt.

Lagen om elev- och studerandevård 13 a § förpliktar välfärdsområdet att per mandatperiod utarbeta en regional elevhälsoplan som godkänns av välfärdsområdesfullmäktige. Denna plan gäller för åren 2027–2030 och är därmed giltig även efter mandatperiodens (2025–2029) slut. Planen granskas vid behov. Planen fungerar som en bilaga till Västra Nylands välfärdsområdes välfärdsplan för barn och unga.

Planen stöder verkställandet av lagen i praktiken, personalens arbete inom elevhälsotjänsterna samt utvecklingen av tjänster och samarbete. Innehållet baseras på utbildningsanordnarnas elevhälsoplaner och ståndpunkterna för den regionala samarbetsgruppen för elevhälsa samt de strategiska riktlinjerna och målen för välfärdsområdets fullmäktigeperiod. Dessutom har man i beredningen beaktat kommentarer från elevhälsans personal och utbildningsanordnare samt ungdomsrådet och funktionsrättsrådet.

De krav som fastställs i lagen definierar även minimiinnehållet i planen. Enligt lagen ska fokusområdena för den regionala elevhälsoplanen innehålla följande helheter:

- 1) målen och de centrala principerna för det regionala genomförandet av elevhälsotjänster;
- 2) en plan för samarbetet mellan välfärdsområdet och utbildningsanordnarna för att genomföra elevhälsotjänsterna;
- 3) bedömningar av det totala behovet av elevhälsotjänster och andra eventuellt nödvändiga åtgärder som framkommit i elevhälsoplanerna för utbildningsanordnare inom välfärdsområdet;
- 4) en plan för inriktning av resurser till elevhälsotjänster;
- 5) åtgärder för att genomföra och följa upp den regionala elevhälsoplanen.

I denna elevhälsoplan avses med termen **studerande** gemensamt barn, unga och vuxenstuderande på alla utbildningsstadier. Med **läroanstaltsgemenskap** avses gemensamt personalen, de studerande, vårdnadshavarna och elevhälsotjänsternas yrkespersoner inom förskoleundervisningen, grundskolor och läroanstalter på andra stadiet. Med **läroanstalt** avses förskoleenheter, skolor, gymnasier och yrkesinriktade läroanstalter i området. Med **regionalt** avses hela välfärdsområdet. Med **lokalt** avses kommun- eller storområdesnivå. Dessutom används begreppen **tillgång** och **tillgänglighet** i denna plan så som beskrivs i avsnitt 2.4.

1.1 Centrala faktorer som påverkar välbefinnandet för studerande i området och servicebehovet

Följande uppgifter grundar sig på den regionala välfärdsberättelsen för Västra Nylands välfärdsområde¹ från år 2025:

Ökning av befolkningen med ett främmande språk som modersmål

Befolkningsstrukturen i området förändras snabbt då befolkningsandelen som inte har finska eller svenska som modersmål ökar, samtidigt som den totala befolkningen minskar i vissa kommuner (Hangö, Raseborg och Högfors). Enligt prognoserna kommer nästan en fjärdedel av invånarna i området och upp till 35 procent av Esboborna att vara personer med ett främmande språk som modersmål år 2030 – och andelen är ännu högre bland yngre åldersgrupper. Andelen invånare med ett främmande språk som modersmål är störst i Esbo, Kyrkslätt och Grankulla. Det upplevda välbefinnandet hos personer med ett främmande språk som modersmål, såsom livskvalitet och hälsotillstånd, är i genomsnitt sämre, vilket ökar behovet av tjänster.

---

¹ Källorna för den regionala välfärdsberättelsen som refereras här är Statistikcentralen; Institutet för hälsa och välfärd. MoniSuomi 2024; enkäten Hälsa i skolan (2017 och 2025), barnskyddsanmälningar som gjorts i Västra Nylands välfärdsområdet under 2023–2025; Institutet för hälsa och välfärd. Sotkanet.fi. Statistik- och indikatorbanken, 2005–2025.

Utmaningar med psykiskt välbefinnande

Upplevelser av nedstämdhet och ångest har ökat på alla utbildningsstadier, och särskilt flickor rapporterar ångest oftare än pojkar. Den ökade nätanvändningen bland unga och rastlöshet då man är utan nätuppkoppling kan tyda på ett beroendebeteende som försämrar studieförmågan och vardagsresurserna.

Utvecklingstrender för barnskyddsanmälningar

Barnskyddsanmälningar som gäller psykiska symtom, självskadebeteende, användning av rusmedel, olaglig verksamhet och misshandel har ökat under de senaste åren. Utvecklingen visar att utmaningarna med barns och ungas välbefinnande har blivit mer mångfacetterade och kräver ett nära samarbete mellan elevhälsan och andra tjänster.

Välfärds- och hälsoskillnader

Även om inkomstnivån i välfärdsområdet i genomsnitt är hög, överstiger andelen barnfamiljer som får långvarigt utkomststöd landets genomsnitt. Inom området finns betydande skillnader i antalet 18–24-åringar som löper risk för marginalisering: Andelen i Hangö och Högfors är tydligt högre än i Esbo. Dessutom har ungefär en tredjedel av personer med låg utbildningsnivå tvingats spara in på mat, läkemedel eller läkarbesök av ekonomiska skäl. I vårt välfärdsområde finns det färre arbetslösa än i resten av landet. Antalet arbetslösa och ungdomsarbetslösa har dock ökat på samma sätt som i hela landet, vilket belastar familjerna och kan öka de studerandes behov av stöd.

2 Elevhälsans helhet i Västra Nylands vårdsområde

Elevhälsoarbetet genomförs vid läroanstalter för att främja de studerandes hälsa, välbefinnande, lärande och delaktighet samt förebygga problem. Dessutom främjas hela läroanstaltsgemenskapens och studiemiljöns välbefinnande samt samarbetet med vårdnadshavarna. Elevhälsan innefattar också individuellt tidigt stöd för alla som behöver det.

(INSTITUTET FÖR HÄLSA OCH VÄLFÄRD)

Kommuner eller andra utbildningsanordnare och vårdsområdet genomför elevhälsan som ett planerat sektorsövergripande samarbete, och detta görs även tillsammans med de studerande, deras vårdnadshavare och vid behov andra samarbetspartner. Elevhälsan delas in i generellt och individuellt inriktad elevhälsa. Den generellt inriktade elevhälsan främjar hela läroanstaltsgemenskapens välbefinnande, trygghet, lärande, hälsa och delaktighet samt stöder en hälsosam och tillgänglig lärmiljö. Det är förebyggande, gemensamt arbete för hela läroanstalten och fungerar som den primära verksamhetsformen för elevhälsan. Den individuellt inriktade elevhälsan är behovsbaserat, tidigt och förebyggande stöd för den studerande med målet att främja välbefinnande och hälsa samt erbjuda rättidig hjälp för att förebygga problem.

Bild 1. Elevhälsans helhet

Västra Nylands välfärdsområde ansvarar för att anordna elevhälsotjänster, men privata utbildningsanordnare kan skaffa elevhälsotjänster helt eller delvis av Västra Nylands välfärdsområde eller ordna dem självständigt. Elevhälsotjänster erbjuds i vårt område till ungefär 82 000 studerande vid totalt 430 läroanstalter (läsåret 2025–2026).

Verksamheten inom elevhälsan styrs av nationella lagar och anvisningar. De viktigaste av dessa finns bakom länkarna nedan:

- [Lag om elev- och studerandevård](#)
- [Hälso- och sjukvårdslag | 1326/2010 | Lagstiftning | Finlex](#)
- [Socialvårdslag | 1301/2014 | Lagstiftning | Finlex](#)
- [Lag om ordnande av social- och hälsovård](#)
- [Elevhälsotjänster – Institutet för hälsa och välfärd](#)
- [Elevhälsa | Utbildningsstyrelsen](#)

2.1 Generellt inriktad elevhälsa

Lärare och övrig personal vid läroanstalten ansvarar för största delen av det generellt inriktade elevhälsoarbetet som en del av läroanstaltens vardag. Rektorn vid läroanstalten leder det generellt inriktade elevhälsoarbetet planmässigt och målinriktat. Yrkespersonerna inom elevhälsans social- och hälsovårdstjänster bidrar med sin expertis till det generellt inriktade elevhälsoarbete som hela läroanstaltsgemenskapen utför och som utbildningsanordnaren leder.

Den gemensamma elevhälsan innehåller bland annat följande:

- främjande av interaktionsfärdigheter och psykisk hälsa
- förebyggande av mobbning, våld och trakasserier
- främja studiernas framsteg
- ordnande av skolarbete och studier på ett sätt som stöder välbefinnandet
- stärka de studerandes delaktighet
- stödjande av levnadsvanor som främjar hälsa och välbefinnande
- miljöns hälsa och säkerhet
- samarbete utanför läroanstalten
- stärkande av vårdnadshavarnas delaktighet

(Gemensam elevhälsa - THL)

2.2 Individuellt inriktad elevhälsa

Med individuellt inriktad elevhälsa avses elevhälsotjänster som erbjuds till enskilda studerande, det vill säga rådgivningstjänster för barn i förskoleåldern, skol- och studerandehälsovårdstjänster, elevhälsans kurators- och psykologtjänster samt individuell elevhälsa som utförs av en sektorsövergripande expertgrupp. Individuellt inriktad elevhälsa kan vara förebyggande eller erbjuda tidigt stöd.

Elevhälsotjänsternas yrkespersoner har olika perspektiv i sitt arbete beroende på deras utbildningsbakgrund:

- [Rådgivningsbyråns](#) och [skol- och studerandehälsovårdens](#) hälsovårdare och läkare är sakkunniga inom främjande av hälsa och välbefinnande samt tillväxt och utveckling hos barn, unga och vuxenstuderande.
- [Psykologen](#) är sakkunnig inom barnets, den ungas och vuxenstuderandens psykiska välbefinnande, psykosociala utveckling samt inlärningspsykologi.
- [Kuratorn](#) är sakkunnig inom socialbranschen samt social interaktion och välbefinnande

Sektorsövergripande samarbete för att stödja den studerande inom elevhälsotjänsterna

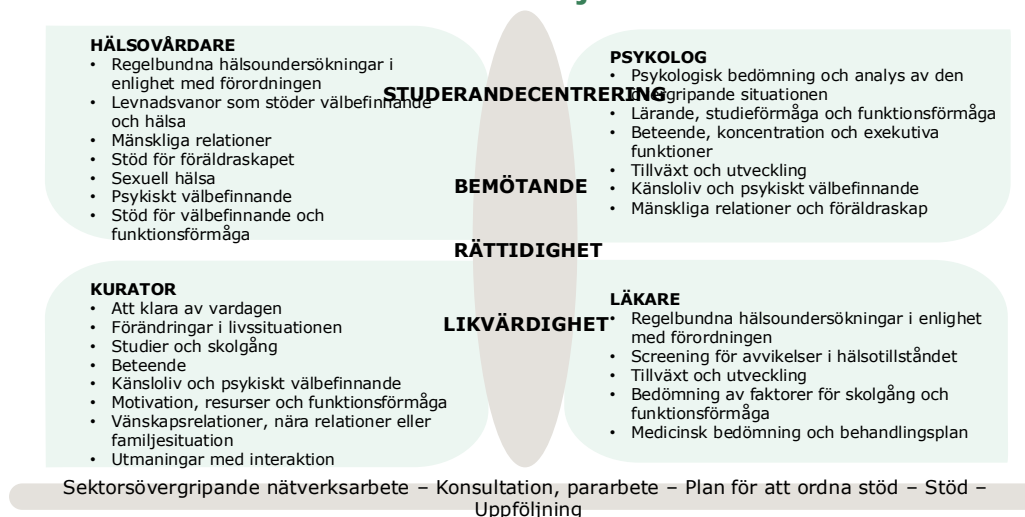

Bild 2. Sektorsövergripande samarbete för att stödja eleven inom elevhälsotjänsterna

Elevhälsans yrkespersoner arbetar delvis med samma frågor, men alla har sin egen kompetens och särskilda uppgifter på det sätt som visas i figuren. Vår viktigaste princip är: "Du kan kontakta vem som helst av oss med vilket bekymmer som helst. Du får hjälp direkt av oss eller så hänvisar vi dig till rätt yrkesperson." Tack vare vårt samarbete kan kunden alltid be om råd av en annan yrkesperson utan att kunden själv behöver byta tjänst.

Elevhälsans yrkespersoner säkerställer att de studerande får det stöd de behöver i rätt tid, med hög kvalitet och på lika villkor. I arbetet framhävs studerandecentrering, ett gott bemötande samt gemensamma arbetsmetoder som möjliggör sömlöst samarbete. Elevhälsans anställda bildar en enhetlig servicehelhet och samarbetar nära med studerande, vårdnadshavare och olika yrkespersoner.

I samarbete med vårdnadshavarna beaktas den studerandes önskemål och åsikter i enlighet med dennes ålder och utvecklingsnivå. Beslutsförmågan för minderåriga bedöms enligt social- och hälsovårdslagstiftningen, och en beslutsförmögen minderårig person kan neka till att vårdnadshavaren deltar eller får information. När det gäller minderåriga beaktas alltid barnets bästa inom elevhälsotjänsterna, och vårdnadshavaren kan inte förhindra att elevhälsans tjänster används.

Elevhälsans tjänster och utbildningsanordnarna samarbetar även med andra aktörer som stöder de studerandes välbefinnande och hälsa, såsom social- och hälsovårdstjänster, polisen, ungdomstjänster samt organisationer. Under planperioden beskriver vi, i enlighet med välfärdsområdets strategi och tillsammans med övriga tjänster inom välfärdsområdet, de kund- och servicevägar som är viktiga för studerande. Samtidigt säkerställer vi tydliga roller och ansvarsfördelningar i servicevägens olika skeden.

2.3 Rätt till elevhälsotjänster

I princip har alla läropliktiga (under 18-åringar) rätt till alla elevhälsotjänster. Undantaget är dock studerande som får hemundervisning och som endast har rätt till skolhälsovårdens tjänster, men inte till psykolog- och kuratorstjänster.

Rättigheterna till tjänster för studerande på andra stadiet varierar. Ämnesstuderande i gymnasiet har inte rätt till tjänster och det har inte heller personer som har passerat läropliktsåldern och som studerar inom gymnasieutbildning för vuxna. Läroavtalsstuderande hör till företagshälsovården och omfattas därför inte av studerandehälsovården, men de har rätt till kurators- och psykologtjänster i den mån lagstiftningen möjliggör detta. Om en studerande har rätt till studiestöd (se [Förmåner för studerande i gymnasiet och yrkesutbildningen | Privatpersoner | FPA](#)), har han eller hon rätt till studerandehälsovårdens tjänster.

Mer detaljerade definitioner av rättigheter och anvisningar finns på webbplatsen för Institutet för hälsa och välfärd: [Vem har rätt till elevhälsotjänster - Institutet för hälsa och välfärd](#)

2.4 Tillgång till och tillgänglighet för elevhälsotjänster

I detta avsnitt avses med **tillgång** att den studerande får tillträde till elevhälsotjänster i rätt tid och på lika villkor (t.ex. var tjänsterna ordnas, servicekanaler och tillgång till information). Med **tillgänglighet** avses att olika studerande i praktiken kan använda tjänsterna på lika villkor (t.ex. språk och vid behov tolkning).

Elevhälsotjänster ordnas i första hand vid läroanstalterna (lag om elev- och studerandevård 9 §), för att de ska vara lättillgängliga och jämlikt tillgängliga för de studerande. Som undantag ordnas hälsovårdarens och läkarens tjänster för barn i förskoleåldern på rådgivningsbyrån. Elevhälsotjänsterna kompletteras vid behov med digitala och centralt tillhandahållna tjänsteformer.

Alla kunder har rätt till högkvalitativa, jämlika och kultursensitiva tjänster som respekterar människovärde, privatliv samt språklig och kulturell bakgrund. Tjänsterna erbjuds i första hand på läroanstaltens undervisningsspråk (finska, svenska eller engelska) och vid behov används tolkningstjänster. För att främja tillgänglighet tas även hänsyn till studerande med funktionsnedsättning, varierande funktionsförmåga samt studerande med främmande språk.

Enligt lagen ska utbildningsanordnaren informera de studerande och deras vårdnadshavare om den elevhälsa som finns tillgänglig (lag om elev- och studerandevård 11 §). Information om elevhälsotjänster och kontakt-/ärendesätt ges via flera kanaler av läroanstalterna och välfärdsområdet, så att informationen är lättillgänglig för de studerande och vårdnadshavarna.

3 Fokusområden och mål för den regionala elevhälsan för åren 2027–2030

Som aktörer inom elevhälsans tjänster är vi engagerade i Västra Nylands välfärdsområdes fokusområden och mål för främjandet av välbefinnande och hälsa, vilka baserar sig på välfärdsområdets [strategi för förnyelsen av tjänster](#).

Som fokusområden i vår regionala välfärdsplan har skrivits in att stärka det psykiska välbefinnandet, minska välfärds- och hälsoskillnader, främja hälsosamma levnadsvanor samt främja trygghet, gemenskap och delaktighet.

I vår regionala elevhälsoplan har vi kommit överens om att särskilt fokusera på anordnandet av elevhälsotjänster och samarbete inom elevhälsan för att främja gemenskap, delaktighet och psykiskt välbefinnande. Dessa fokusområden har beslutats i [den regionala samarbetsgruppen för elevhälsa](#) och de har härletts både från elevhälsoplanerna för varje utbildningsanordnare samt från välfärdsplanen (2027–2030) och strategin (2026–2029) för Västra Nylands välfärdsområde.

Fokusområden för den regionala elevhälsoplanen 2027–2030

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Bild 3. Fokusområden för den regionala elevhälsoplanen 2027–2030

För att genomföra fokusområdena har vi i samarbetsgruppen satt upp följande mål:

Främja gemenskap

- I alla läroanstalter genomför vi generellt inriktad elevhälsa planmässigt och regelbundet enligt elevhälsans årsklocka, så att elevhälsan är förebyggande, målinriktad och en integrerad del av läroanstaltens vardag.
- Vi stärker elevhälsotjänsternas aktiva och effektiva roll i läroanstaltsgemenskapens vardag.
- Vi säkerställer att läroanstaltens personal systematiskt bjuder in elevhälsans yrkespersoner till gemensamma strukturer, planering och den dagliga verksamheten, så att samarbetet är smidigt och föregripande.

Främja delaktighet

- Vi ökar de studerandes delaktighet i planeringen, genomförandet och kvalitetsutvecklingen av elevhälsotjänsterna, så att tjänsterna är lättillgängliga, bemötande och motsvarar de studerandes föränderliga behov.
- Vi ökar de studerandes och vårdnadshavarnas delaktighet särskilt i läroanstaltsspecifika elevhälsogrupper, där det finns möjlighet att påverka planeringen av den generellt inriktade elevhälsan, utvecklingen av elevhälsans strukturer och läroanstaltens vardag.
- Vi stöder de studerandes anknytning till skolan samt förenhetligar praxis för att ingripa i frånvaro enligt de modeller som överenskommit i [kommunerna](#) och [välfärdsområdets tjänster](#).

Stärka det psykiska välbefinnandet

- Vi stärker det psykiska välbefinnandet hos studerande genom att säkerställa att barns och ungas servicekedja för mental hälsa samt nivåindelningen av vården och vården genomförs i enlighet med det som överenskommits.
- Vi säkerställer att studerande får det stöd de behöver från elevhälsans tjänster i rätt tid, på ett lättillgängligt och jämlikt sätt, vilket minskar behovet av att gå vidare till tyngre stödinsatser.

4 Plan för samarbetet mellan välfärdsområdet och utbildningsanordnarna för att genomföra elevhälsohelheten

Välfärdsområdet ansvarar för anordnandet av elevhälsotjänster.

Utbildningsanordnaren ansvarar för att genomföra sin egen elevhälsoplan samt för att erbjuda ändamålsenliga och lättillgängliga utrymmen för elevhälsotjänsterna vid läroanstalten eller i dess närhet. Statliga och privata utbildningsanordnare har möjlighet att själva ordna elevhälsotjänsterna, om de uppfyller de lagstadgade förutsättningarna för tillhandahållande av tjänster. ([Lag om elev- och studerandevård 9 §](#))

Elevhälsan är ett sektorsövergripande samarbete där olika aktörer och vid behov olika organisationer samt sakkunniga från utbildningsanordnaren, elevhälsotjänsterna och andra social- och hälsovårdstjänster förenar sin kompetens för studerandens bästa. Tydliga verksamhetsmodeller, förtroende och aktuell information styr verksamheten – studerandens bästa i fokus.

4.1 Elevhälsans lagstadgade samarbetsgrupper

Utbildningsanordnaren och elevhälsotjänsterna samarbetar i första hand inom de lagstadgade samarbetsstrukturerna:

Elevhälsans lagstadgade grupper, planer och dokument

Västra Nylands vårdsområde	 Regional samarbetsgrupp för elevhälsa Representativ grupp som tillsatts av vårdsområdet	 Regional elevhälsoplan
Kommuner och andra utbildningsanordnare	 Styrgrupp för elevhälsan Styrgrupp för elevhälsan som har tillsatts av utbildningsanordnaren, och som har representation från elevhälsotjänsterna	 Utbildningsanordnarens elevhälsoplan
Läroanstalter	 Elevhälsogrupp för läroanstalten Grupp sammansatt för generellt inriktad elevhälsa	 Planer vid behov
Studerande	 Sektorsövergripande expertgrupp Sammankallas vid behov för att behandla en enskild studerandes ärende (med samtycke)	 Elevhälsojournal

Bild 4. Elevhälsans lagstadgade grupper, planer och dokument

Den regionala samarbetsgruppen för elevhälsa ("samarbetsgruppen") sammankallas av Västra Nylands välfärdsområde. Samarbetsgruppen bereder den regionala elevhälsoplan som avses i lagen om elev- och studerandevård 13 a § för godkännande av välfärdsområdesfullmäktige, följer upp genomförandet av planen samt funktionaliteten för samarbetet mellan de centrala elevhälsoaktörerna, och behandlar elevhälsans samarbetsfrågor mellan välfärdsområdet och utbildningsanordnarna. Till samarbetsgruppen har följande parter ombetts utse representanter: välfärdsområdets elevhälsoförvaltning, utbildningsanordnarna, de studerande samt minderåriga studerandes vårdnadshavare. I samarbetsgruppen har man kommit överens om att klargöra samarbetsgruppens roll i den gemensamma utvecklingen av den regionala elevhälsan under denna planperiod.

Utbildningsanordnarna ansvarar för **styrgruppen för elevhälsa som är specifik för varje utbildningsanordnare**, och i vilken välfärdsområdet ska finnas representerat. Styrgruppen utarbetar utbildningsanordnarens elevhälsoplan och ansvarar för uppföljning, utvärdering och utveckling av den planliga elevhälsan.

De läroanstaltsspecifika elevhälsogrupperna leds av representanter utsedda av utbildningsanordnaren, till exempel daghemsföreståndaren, rektorn, läroanstaltens chef. Gruppens sammansättning är multiprofessionell och inkluderar representanter från undervisningspersonalen, elevhälsotjänsterna (kurator, psykolog, hälsovårdare, läkare), vårdnadshavare och studerande samt vid behov övriga interna och externa sakkunniga från läroanstalten. Gruppen ansvarar för planeringen, genomförandet och utvärderingen av den generellt inriktade elevhälsan som en del av läroanstaltsgemenskapens vardag. Gruppen arbetar förebyggande och främjar de studerandes välbefinnande, gott lärande, delaktighet, en trygg lärmiljö samt läroanstaltsgemenskapens funktion. Den läroanstaltsspecifika elevhälsogruppen behandlar inte enskilda elevers ärenden.

Den sektorsövergripande expertgruppen sammankallas vid behov och från fall till fall för att behandla ett enskild studerandes elevhälsoärende med studerandens och/eller vårdnadshavarens samtycke. Minderåriga studerande har rätt att förbjuda att vårdnadshavaren deltar i behandlingen av ärendet om det finns ett tungt vägande skäl och en yrkesutbildad person inom social- eller hälso- och sjukvården bedömer att studeranden är tillräckligt mogen för att fatta beslut i frågan. Gruppen sammankallas av en representant för undervisningspersonalen eller elevhälsan som är orolig över studerandens situation. Gruppen sammankallas tillsammans med studeranden och vid behov vårdnadshavaren, och dess ansvarsperson ser till att den gemensamma behandlingen dokumenteras i den elevhälsojournal som utbildningsanordnaren arkiverar. Gruppens verksamhet är målinriktad och planmässig, och uppfyllandet av dess mål följs upp regelbundet.

4.2 Annat samarbete och informationsutbyte

Läroanstaltens personal har till uppgift att rättidigt hänvisa den studerande till elevhälsotjänster och vid behov omedelbart ta kontakt med elevhälsotjänsternas yrkespersoner. Den studerande och vårdnadshavaren informeras om kontakten på det sätt som förutsätts i lagen. Figuren nedan visar elevhälsans serviceväg när en anställd vid läroanstalten observerar studerandens stödbehov.

Bild 5. Elevhälsans serviceväg

En konsultation som tillhandahålls av elevhälsotjänsterna är en central och effektiv service- och samarbetsform. Konsultation ges till läroanstaltens personal och andra samarbetspartner i ärenden som gäller enskilda studerande samt i situationer som gäller en grupp, en klass eller hela läroanstaltsgemenskapen. Genom konsultation stöds läroanstaltens vardag, stärks de studerandes välbefinnande och studieförmåga och främjas tidigt stöd.

Elevhälsans yrkespersoner deltar vid behov i planeringen och genomförandet av undervisningsarrangemang samt gruppsspecifika stödformer. De bidrar till samarbetet med sin yrkeskompetens och den förståelse för barnets eller den studerandes situation som de har fått genom sina kundrelationer. Vid behov deltar man på begäran i bedömningen och planeringen av stödåtgärder för enskilda barn och studerande. Om barnet eller den studerande har andra servicekontakter inom social- eller hälsovården, kan även dessa parter vid behov bjudas in till bedömningen. Det sektorsövergripande samarbetet som anknyter till lärande och skolgång styrs av lagen om grundläggande utbildning.

Välfärdsområdets elevhälso-tjänster och utbildningsanordnarna utför dessutom ett kontinuerligt, målinriktat och ändamålsenligt administrativt samarbete på regional och lokal nivå. Under planperioden förtydligar och beskriver vi administrativa samarbetsstrukturer mellan elevhälsans tjänster och utbildningsanordnare. Samarbetet med och utvecklingen av förskoleundervisningens elevhälsa fortsätter i den utsträckning som behövs som en egen helhet.

Informationsutbyte är grunden för ett smidigt samarbete, och dess utgångspunkter är öppenhet och transparens. Informationsutbytet mellan utbildningsanordnare och elevhälsotjänster säkerställs med flexibla verksamhetssätt, och informationskanalerna hålls uppdaterade.

5 Bedömningar av det totala behovet av elevhälsotjänster och plan för resursfördelning

Personalresurserna för elevhälsotjänster styrs av nationella lagar och rekommendationer som säkerställer tillräcklig personal för elevhälsotjänsterna och för att utföra de lagstadgade uppgifterna. Västra Nylands välfärdsområde ordnar psykolog- och kuratorstjänster i enlighet med bindande dimensioneringar. Hälsovårdarnas och läkarnas tjänster strävar man efter att ordna i enlighet med dimensioneringsrekommendationerna.

Tabell 1. Dimensioneringar enligt lagen om elev- och studerandevård och rekommendationer från Institutet för välfärd och hälsa (studerande/anställd):

	Förskoleundervisning	Grundläggande utbildning	Andra stadiet
Kuratorer	670	670	670
Psykologer	780	780	780
Hälsovårdare (rekommendation)	320 (barn i rådgivningsåldern)	460	570
Läkare (rekommendation)	2 270	2 100	1 800

Fördelningen av resurser inom elevhälsotjänsterna påverkas i hög grad av utbildningsanordnarnas prognoser för antalet studerande för följande läsår. Dimensioneringen granskas och planeras som en regional helhet. Dessutom är lokal välfärdsinformation avgörande för resursfördelningen. De närmaste cheferna inom elevhälsotjänsterna bedömer tillsammans med utbildningsanordnarna hur resurserna fördelas mellan behoven vid olika läroanstalter. I bedömningen används i möjligaste mån följande uppgifter:

- utbildningsanordnarnas bedömningar av det totala behovet av tjänster² och elevhälsoplaner (bl.a. områdets socioekonomiska kännetecken, antalet S2-studerande, antalet barn eller elever som får individuellt stöd i enlighet med lagen om grundläggande utbildning samt andra särskilda behov)
- avstånd till läroanstalterna samt antalet enheter per anställd
- andra lokala särskilda behov baserade på välfärdsdata

Genom samarbete med utbildningsanordnarna säkerställs att den tillgängliga personalen används ändamålsenligt och att elevhälsans helhet förblir enhetlig.

Välfärdsområdet har ett strategiskt mål gällande bedömningen av det totala behovet av elevhälsotjänster och fördelningen av resurser för elevhälsotjänster:

- På basis av information identifierar vi de läroanstaltsgemenskaper där behovet av hjälp är störst, så att vi kan rikta de nödvändiga elevhälsoresurserna till dessa. På så sätt kan vi rikta resurser för tidigt stöd bättre utifrån välfärdsinformation.

---

² Utbildningsanordnarnas egna bedömningar av det totala behovet av elevhälsa finns beskrivna i deras elevhälsoplaner.

6 Åtgärder för att genomföra och följa upp den regionala elevhälsoplanen

Den regionala elevhälsoplanens genomförande följs upp av den regionala samarbetsgruppen för elevhälsa. För att säkerställa att de mål som satts upp i planen uppnås upprättar vi efter att planen godkänts en genomförandeplan som uppdateras minst en gång per år eller vid behov under planperioden. Genomförandeplanen beskriver:

- konkreta åtgärder, tidtabell, mätare och ansvariga parter för de mål som satts upp under prioriteringarna för den regional elevhälsan (se kapitel 3)
- administrativa samarbetsstrukturer mellan elevhälsotjänster och utbildningsanordnare (se kapitel 4)
- inriktning av resurser för elevhälsotjänster till de utbildningsgemenskaper där behovet av stöd är störst (se kapitel 5)